

HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid Oirschot

NIEUWSBRIEF Juli 2021

Voorwoord

Nu de pandemie kennelijk zijn einde nadert kunnen de statistici, historici en politici beginnen met het opmaken van de balans. Volgens de laatste cijfers van de WHO zijn er sinds december 2019 181 miljoen besmettingen van het COVID-10 virus geregistreerd, en heeft de pandemie 3,92 miljoen doden gekost. Ter vergelijking: de Spaanse griep eiste honderd jaar geleden naar schatting 50 miljoen doden, en duurde in totaal 26 maanden. Zonder ook maar iets te kort te willen doen aan iedereen die getroffen is door corona kun je stellen dat het historisch perspectief soms relativerend kan werken. De politiek zal aan de slag moeten met andere vragen. Hoe effectief was het beleid? Waren de mondkapjes wel nodig? Kwamen de testen en vaccinaties niet te laat op gang? En wat heeft de avondklok opgeleverd?

Voor wat betreft die laatste vraag: ook hier kan het historisch perspectief nuttig worden gemaakt. Hoe erg was het nu eigenlijk dat we allemaal gedurende enkele weken na 9 respectievelijk 10 uur binnen moesten blijven. De parallel met de avondklok tijdens de tweede wereldoorlog is al vaak getrokken, zeker in relatie tot het feit dat het overtreden ervan tijdens de Duitse bezetting levensgevaarlijk was. Maar wat veel mensen ook niet weten is dat openbare gelegenheden (waaronder cafés) in de negentiende eeuw op veel plaatsen om tien uur moesten sluiten. Carel Somers, logementhouder op het logement De Swaan te Oirschot moest op 13 augustus 1835 voorkomen bij de *vredegreger* in Oirschot. Hem werd ten laste gelegd dat hij zich *op 14 juli 1835 des avonds ten 10 ¼ uren in het logement hebben bevonden dat op dien tijd nog bezig was met tappen en hebbende nog onderscheidene personen in huis. De beklagde heeft verklaard dat hij hier van niets had geweten en dat de veldwachter het hem niet was komen zeggen of bekend maken. Te middernacht ten 12 en een half uur weder langs het huis van gemelde Carel Somers komende hebben wij gezien dat ongeveer dertig à veertig mannen voor zijn logement luidruchtig vrolijk zingende en drinkende waren en dat de meid van gemelde Somers nog drank aanbracht.* Somers werd veroordeeld tot een geldboete van tweemaal vier gulden en in de kosten van het proces.

Bijeenkomsten zoals de samenkomst *ten 12 en een half uur op 14 juli 1835* zullen we de komende tijd wel meer meemaken: nu de beperkingen zijn opgeheven kan het gewone leven weer gevierd worden. Blijf voorzichtig, en ik hoop dat we elkaar na de zomer weer snel in levende lijve kunnen treffen.

Anton Neggens
Voorzitter

Laatste nieuws activiteiten heemkundekring

Zoals we al aangaven in eerdere Nieuwsbrieven gaan we ervan uit dat we, nu er alom sprake is van versoepelingen en de vaccinaties volop doorgaan, na de zomer elkaar als heemkundekring weer kunnen ontmoeten bij onze activiteiten.

Op zaterdag 11 en zondag 12 september 2021 zijn er allereerst de Open Monumentendagen. De heemkamer is dan op beide dagen voor publiek geopend. Gasten kunnen rondkijken in de leeszaal en in 'De goei kamer' worden enkele heemkundig interessante films vertoond. Wilt u meehelpen bij deze Open Monumentendagen? Stuur dan een mail naar secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl

Zaterdag 18 september 2021 stond de Kleine Studiereis gepland met een fietstocht naar Tilburg. Eerder in het jaar kon de Grote Studiereis niet doorgaan dus het zou extra leuk zijn als de Kleine Studiereis wel plaats kan vinden. De reiscommissie heeft dit momenteel in beraad en als het allemaal gaat lukken ontvangt u hierover nog nader bericht.

Donderdag 23 september a.s. vindt zoals we eerder meldden de Jaarvergadering plaats inclusief de uitreiking van de Heemprijs van 2020. De locatie waar de Jaarvergadering plaats vindt is gewijzigd, dat wordt nu de zaal van restaurant 'De Beurs'.

U ontvangt voor de Jaarvergadering nog een uitnodiging per mail.

In het najaar stond op 21 oktober 2021 een lezing gepland door Han Smits over het Historisch Legerkamp maar die komt te vervallen omdat actuele informatie over de toekomstige situatie momenteel nog niet beschikbaar is. In plaats daarvan programmeren we dan een van de lezingen die eerder in het seizoen vanwege corona kwamen te vervallen. U hoort in de volgende Nieuwsbrief welke dat wordt.

Woensdag 27 oktober 2021 bestaat onze heemkundekring 70 jaar! Dat heuglijke gebeuren kan natuurlijk niet ongemerkt aan ons voorbijgaan. Het bestuur beraadt zich op dit moment nog over hoe we hieraan aandacht gaan besteden maar we willen er in ieder geval iets feestelijks van maken. Dus zet de dag alvast in uw agenda, informatie over het programma volgt t.z.t.!

Op 18 november en 16 december van dit jaar staan de Lezingen 'Oost-Indisch Doof!' en 'Een galerij van Brabantse Dokters' gepland in Zaal Café 't Vrijthof.

En last but not least kunt u vanaf maandag 6 september a.s. ook weer van 18.30 tot 21.00 uur terecht in de Heemkamer. Voorlopig blijft de openstelling nog beperkt tot 1 avond per week.

Voorafgaand hieraan is er donderdag 2 september a.s. van 19.00 tot 20.00 uur een korte bijeenkomst voor alle gastheren en gastvrouwen.

Al met al een ligt er een nieuw seizoen vol heemkunde-activiteiten in het verschiet!

Namens het Bestuur

Voortgang Inventarisatie Archiefmateriaal en Documentatie

Afgelopen maand juni stond in het teken van het invoegen van allerlei los materiaal in de bestaande dossiers bij het onderdeel Documenten op onze website. Vandaar dat we op 673 dossiers zijn blijven steken, wat niet zoveel meer is dan een maand geleden. In ieder geval is het verenigingsarchief van onze Heemkundekring nu op onderwerp beschreven en toegankelijk. Zo konden we bijvoorbeeld snel nagaan hoe lang iemand al lid is van de club (in dit geval in 2023 vijftig jaar). En – je zult dat altijd zien – zodra alles beschreven is, komt er een oud-bestuurslid met de mededeling dat hij nog een krat met archiefstukken en documentatie heeft. Zo zie je maar dat een archief soms ook een levend organisme is.

Waar ik blij van werd? Van het volgende: in een vorige Nieuwsbrief schreef ik dat het goed zou zijn om een overzicht te hebben van de omnummering van de oude wijk- en huisnummers naar de huidige straatnamen en huisnummers. Maar ook dat er slechts naar zo weinig wijk- en huisnummers onderzoek is gedaan. En dat is jammer, want veel mensen vragen er tegenwoordig naar. Clari van Esch wilde wel helpen, want zij heeft Straten al in een overzicht. Da's mooi, maar helemaal mooi is de plotselinge vondst van nog veel meer gegevens. Daar is 'men' in het verleden al mee bezig geweest! Alles zit nu bij elkaar in dossier DOC00511. Nu maar hopen dat er één of twee leden zijn die er één geheel van willen maken. Laat maar weten via secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl.

Even iets over het archief van architect Jac. Priem. Dat is destijds door zijn nabestaanden in bruikleen gegeven aan de Stichting Behoud Erfgoed Oirschot, die eind 2014 een mooi boek aan Priem wijdde. Hoewel het niet ons eigendom is, zetten we het archief wel op onze site. Het zijn meest bouwtekeningen. Nu heb ik nog een vraag: zou iemand van die paar honderd bouwtekeningen de naam van de opdrachtgever en misschien het adres op een lijst willen tikken? Dan zetten we dat ook op de website, onder meer als service aan de huidige bewoners van die huizen ... Ben benieuwd, het is een leuk en rustgevend klusje!

Ik vraag wel veel deze keer, maar weet iemand waarvoor de afkorting OSC staat en van welke club dat is? Zie de foto. Voetbal, volleybal?

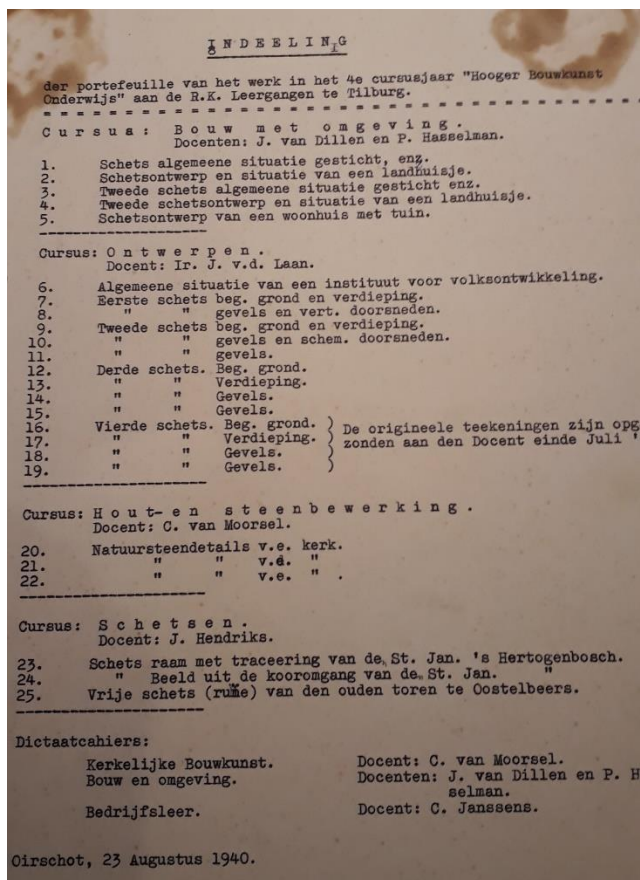

RKV en AV OSC, RKV OSC in 1933: waar staan die afkortingen voor?

Tot slot de openstelling van de heemkamer in ons erfgoedcentrum: maandagavond 7 september is het voor iedereen weer zover. Vanaf 18.30 uur bent u welkom.

Maar voor de gastvrouwen en -heren hebben we iets eerder nog een aparte bijeenkomst. En wel op donderdag 2 september om 19.00 uur. Een informatieavond over het gebruik van de heemkamer en over de manier om een informatievraag van een bezoeker of een vragensteller per e-mail 'te vertalen' naar een boek uit de bibliotheek of een dossier uit ons archief. Meld u bij onze secretaris Marie-Louise van Bemmelen (via secretariaat@deheerlijkheidoirschoot.nl) aan voor de 2de september. Nieuwe gastheren en -vrouwen zijn nog steeds welkom. Koffie met iets lekkers staan klaar!

Charles Boissevain

Architect Priem kreeg in 1940 les in Tilburg

Jachtvergunning voor Hendrikus Matheeuwsen uit wijk B huisnummer 59. Waar is dat nu?

Donderdag 2 september as. Bijeenkomst gastheren en gastvrouwen heemkamer.

Het doet het bestuur plezier te kunnen melden dat vanaf maandag 6 september a.s. de heemkamer weer voor bezoek geopend is.

Iedere maandag kunt u hier van 18.30 tot 21.00 uur terecht. Voorlopig is de openstelling beperkt tot 1 avond in de week.

Voorafgaand hieraan vindt op donderdag 2 sept. as. van 19.00 tot 20.00 uur een korte bijeenkomst plaats voor alle gastheren en gastvrouwen waarop u o.a. van Charles Boissevain een rondleiding krijgt door met het vernieuwde archief en een toelichting hoe om te gaan met archiefbezoek.

Wij nodigen alle gastheren en gastvrouwen hierbij hartelijk uit voor deze bijeenkomst!

Uitgaven en mededelingen

- 1) Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op:

- 2) Nieuws over de heemkundekring kunt u vinden op de website via deze link: www.deheerlijkheidoirschot.nl
- 3) Veel dorpen en steden beschikken over een canon waarmee de belangrijkste gebeurtenissen van een dorp, stad of land worden weergegeven. Jullie kennen vast al de canon van Oirschot: www.canonvanoirschot.nl Tal van plaatsen uit de Kempen hebben ook een canon waarop je een kijkje kunt nemen. Ook Reusel heeft er nu een: www.heemkundereusel.nl/canon-van-reusel
- 4) Texelse duikers hebben een erotische poederdoos opgedoken uit het 17de-eeuwse Palmhoutwra de Waddenzee. Volgens onderzoekers is de vondst spectaculair omdat er geen voorbeeld bekend is van een vergelijkbaar object. Als u de poederdoos zelf wilt bekijken moet u afreizen naar Museum Kaap Skil in Oudeschild op het eiland Texel. Mooi idee voor een zomertripje?

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

Vanaf maandag 6 september 2021 is de Heemkamer weer geopend!
Iedere maandag kunt u hier van 18.30 tot 21 uur terecht.
Voorlopig is de openingstijd beperkt tot 1 avond per week.

Er blijft behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, dan graag contact opnemen met Marina Pasmans. Ook mensen die een poetskarweitje op zich willen nemen kunnen dit aan Marina doorgeven. Dat kan via mail: marinapasmans@hotmail.com (of telefonisch: 0499-574757).

Activiteitenkalender 2^e helft 2021

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk!)

Za 11-09-2021 en Zo 12-09-2021	Openstelling Heemkamer in het kader van Open Monumentendag met filmvertoning in 'Goei kamer'
Do 23-09-2021	Jaarvergadering Zaal De Beurs
Do 21-10-2021	Lezing 'Verhalen over heksen en hun oorsprong' Harmoniezaal Restaurant de Burgemeester
Do 18-11-2021	Lezing 'Oost-Indisch Doof! Zaal Café 't Vrijthof
Do 16-12-2021	Lezing 'Een galerij van Brabantse dokters' Zaal Café 't Vrijthof